

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

"Die weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief", Lukas 7:47

We horen deze woorden uit de mond van de Heere Jezus. De Heere Jezus ligt aan in het huis van Simon de farizeër. Het wordt een pijnlijke ervaring, want Simon treedt nu niet bepaald als gastheer op. Daarin laat hij de Heere voelen hoe hij over Hem denkt. Tevens doet hij zo ook uitkomen hoe hij over zichzelf denkt! Hij voelt zich hoog boven anderen verheven. En zeker boven die vrouw, die daar maar zo maar binnenkomt en aan Jezus' voeten gaat liggen. Simon hoort bij degenen die vreemdeling zijn van het ontdekkend werk van de Heilige Geest. En wie daar vreemdeling van is, is ook vreemdeling van Gods liefde. En wie niets weet van het wonder van Gods oneindige zondaarsliefde, heeft vanzelfsprekend ook geen wederliefde.

Als Simon zijn blik laatdunkend laat rusten op die vrouw en Jezus, gaat de Heere Jezus hem onderwijzen. In plaats van beledigd weg te lopen gaat de Heere hem nog geduldig onderwijs geven. Wie weet is het die Simon nog tot zegen geweest. Het is in ieder geval te hopen voor hem. Wee ons als we in onze eigengerechtigheid sterven.

De Heere Jezus spreekt een gelijkenis uit van een man die een grote schuld had en van iemand die een geringe schuld had. Beiden konden hun schuld echter niet voldoen, ook de man met die kleine schuld niet. Ook die man was dus arm, net zo arm als die andere schuldenaar. Geen penning om te betalen! Die man zag dat echter niet in. Hij vond dat het nogal meeviel. Zeker in vergelijking met die ander, die alles er doorgejaagd had. Die had reden om zich te schamen, maar hij? Het was een meevallertje dat hij dat geringe bedrag niet hoefde terug te betalen, maar hij vond dat eigenlijk maar heel gewoon. De kwijschelding deed hem eigenlijk niks en daarom voelde hij ook weinig genegenheid voor zijn weldoener. Het was eigenlijk heel vanzelfsprekend dat het kleine bedragje hem kwijt gescholden was, vond hij. Simon, ten voeten uit! Hij was geen man die had leren leven van Gods vergevende zondaarsliefde. O nee, hij zou niet durven beweren dat hij een volmaakt mens was. Maar moet je nou toch die zondares eens zien!

Die weinig vergeven wordt, heeft weinig lief, zegt Jezus. De Heere bedoelt: die heeft helemaal niet lief! Want hoe kun je iemand nu een beetje lief hebben? Iemand een beetje aardig vinden gaat nog wel. Maar je hebt lief, of niet. En Simon heeft in het geheel niet lief. Zijn liefdeloosheid wordt hem door de Heere Jezus duidelijk uiteengezet. Zijn liefdeloosheid jegens zijn naaste was bewijs van liefdeloosheid tegenover God!

En meende Simon nog een stralend voorbeeld te zijn voor anderen, nu wordt door de Heere Jezus die vrouw, die een zondares was, aan hem ten voorbeeld gesteld! Zie eens hoe groot haar liefde is! Ze weet niet wat ze doen moet om haar liefde tot de Heere te uiten. De liefde van een mens tot de Heere is altijd een gevolg van de ervaren liefde van Hem tot de mens. Zij heeft kennelijk het wonder van Gods vergevende zondaarsliefde

ervaren. Zij had bij ontdekkend licht zichzelf gezien. De Heere Jezus zei niets teveel, toen Hij ook nu nog zei, dat ze veel zonden had bedreven. Ze moest het met Hem eens zijn. Er was geen slechter mens op de ganse aarde, dan zij. O, wie was zij tegenover die goede en trouwe Heere! Het besef van Gods goedheid doet het hart breken in duizend stukken. En Jezus, als de grote Medicijnmeester, heelt verbrokenen van harte, die in hun zonden en ellenden, tot Hem zich ter genezing wenden. Hoor maar: Hij bevestigt wat ze reeds mocht geloven: Uw zonden zijn u vergeven! Dat is het enige wat een ontdekt zondaar vertroosten kan: Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord!

Nu zul jij, Simon, nooit die liefde in je hart ervaren, voordat ook jij zult hebben gezien dat ook jij een zondaar bent, een doelmisser, een rasechte zoon van Adam. Want wie zijn zonde niet ziet, zal niet tot belijdenis van zonde komen. En dat is toch echt de weg waarin de Heere de zonde vergeeft. Zie maar naar deze vrouw, Simon. Aan alles is te zien, hoe groot haar liefde is. En die is zo groot, omdat haar zondebesef zo groot is. Want dat is en blijft toch, nog eens, de weg waarin de Heere onze schuld vergeeft.

Dus als de Heere zegt: Haar zonden zijn haar vergeven, want zij heeft veel liefgehad, spreekt Hij van de weg waarin Hij de schuld vergeeft. Die grote liefde is bewijs van groot zondebesef en waar berouw.

De Heere spreekt hier niet van de grond waarop de Heere ons onze zonden vergeeft. De grond ligt buiten ons, in het Lam Gods, Die Zijn dierbaar bloed gaf tot verzoening der zonden. Het waren allemaal even grote zondaren daar, in het huis van Simon, de trotse Simon inclusief. Er was daar maar Een, Die zonder zonde was. Maar tot zonde is Hij gemaakt. Opdat zij die zonde zijn, zouden worden vrijgesproken van schuld en straf en oordeel en een recht zouden ontvangen op het eeuwig, zalig leven. Christus wordt door de Simons verworpen. Zie maar eens hoe die Hem behandelt! Maar Christus heeft daarboven nog Gods toorn gedragen. En wie door het geloof dieper gaat beseffen, niet alleen de weg waarin God de zonde kwijscheldt, maar ook de grond waarop Hij dat doet, zal nog dieper buigen, zich nog groter zondaar gevoelen. Maar die zal ook dieper de liefde voelen tot de lieve Bruidegom, Die zo schoon en goed en volmaakt is. Gods liefde is een eeuwige liefde. Maar dat wordt de wederliefde ook. Waar dat vuur eenmaal ontbrandt in het mensenhart, daar zal het tot in eeuwigheid oplaaien. Bij wie voelt u zich thuis, bij Simon of bij die zondares?

Ds. K. Hoefnagel

Nood leert bidden

De Universiteit van Milaan heeft tijdens de coronacrisis een studie uitgevoerd om de impact van de pandemie te meten op de religiositeit van Italianen. 4600 mensen in heel Italië werden geïnterviewd in de periode van 20 april tot 15 mei. Er werd een toename van gebed en religieuze ijver geconstateerd, vooral onder de groep mensen die normaal weinig of nooit naar de kerk gingen. Eén van de conclusies van het onderzoek was dat de toename van religiositeit vooral te zien was in de meest acute fase van de crisis. Ook een besmetting in de naaste omgeving bleek voor veel mensen een aanleiding om meer te bidden. We zeggen weleens: nood leert bidden. Maar als de nood weer voorbij is en het aantal besmettingen afneemt, dan neemt het bidden ook weer af, zo laat het onderzoek zien.

Misschien ben je tijdens een storm weleens op het strand geweest of heb je over een zeedijk gelopen. Je hoort en je voelt de bulderende wind en je ziet de hoge golven de dijken beuken. Wat voel je je dan klein en zwak. En hoe zwak zijn dan ook de dingen waarin je denkt veilig te zijn. Of dat nu een schip is of een huis. In Jona 1 is er een storm aan de gang die niet is te vergelijken met wat wij weleens meemaken. Want die zeelui waren geen kleine jongens. Die waren heus wel wat gewend. Maar zo hadden ze het nog nooit meegemaakt. Dit had iets bovennatuurlijks, en daarom roepen ze ook tot hun goden. Want hier helpt geen menselijke kracht meer. Ze stonden oog in oog met de dood. En toen verloren alle schatten die ze aan boord hadden hun waarde. Ze hebben ze ongetwijfeld met veel zorg verzameld. Ze hebben er een bepaalde prijs voor betaald, en ze wilden die handel met zo veel mogelijk winst verkopen. Maar toen de dood zo dichtbij kwam, hadden ze aan al die schatten niets meer. Het was alleen maar ballast! En dat moest overboord.

En dat is nog zo. Het moet er maar op aankomen. Dat je te horen krijgt dat je gaat sterven. Als het mogelijk was, zou je alles willen geven om je gezondheid

te kopen. Maar het leven en de gezondheid zijn niet te koop. In de stormen van het leven blijken onze zekerheden leeg te zijn. Kijk maar naar de coronacrisis. Heel de zorgvuldig opgebouwde economie ging plat. Het leven werd prioriteit nummer één. En toen politici en dokters het niet meer wisten, gingen veel mensen op de knieën. Nood leert bidden. Helaas is het bij de meeste mensen maar van korte duur.

Dat is trouwens altijd al zo geweest. Eind 1947 bezocht de commandant van het Nederlandse leger generaal Spoor zijn troepen in Nederlands-Indië en zag op een muur een Engels gedichtje.

*God and soldier we adore,
in times of danger, not before,
he danger passed and all things righted,
God is forgotten and the soldier slighted.*

Generaal Spoor maakte er een Nederlandse variant op en liet dat uitgeven om het volk tot nadenken te brengen.

*Wij wenden ons tot God en Jan Soldaat,
Als hooge nood en bitt're strijd ons wacht,
De nood voorbij, het land in vredesstaat,
Vergeten wordt de Heer en Jan Soldaat veracht.*

Zo zal het nu ook wel weer gaan in deze coronacrisis. De dokters en verpleegkundigen krijgen nu nog applaus. Maar straks worden ze weer vergeten en wegbezuinigd. Veel mensen bidden nu nog tot God. Maar ook dat ebt weer weg. Dat laat zien dat de mens dood voor de dood is. Tenzij de Heere Zelf de nood op zal binden.

En dan kom je in een andere storm. Zo één waarvan David heeft gezongen

*'k Zucht, daar kolk en afgrond loeit,
Daar 't gedruis der waat'ren groeit,
Daar Uw golven, daar Uw baren
Mijn benauwde ziel vervaren.*

Als God de eeuwigheid op je hart bindt en door Zijn Geest met overtuiging in je ziel zegt: 'het is de mensen gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel.' Dan wordt sterven echt sterven. En dan is God ontmoeten ook echt: Góð ontmoeten. En zal dat kunnen? *Mijn ziele, doorziet gij uw lot? Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?* Heb jij daar al een antwoord op?

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

In de Bijbel staan veel persoonlijke getuigenissen. Allereerst van de drie Goddelijke Personen. Persoonlijk en gezamenlijk. Getuigenissen uit het verleden. Maar getuigenissen die overwegend niet behoren tot het verleden. De drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest zijn onveranderlijk in hun spreken. In hun doen en werken. We kunnen ervan lezen in de Bijbel, in Gods Woord. Vanaf het begin van Genesis tot en met Openbaring spreekt de Heere. Alle Schrift is van God ingegeven. Van God ingegeven. Als Paulus Timotheüs daarop wijst, dan bindt hij Timotheüs op het hart: Mijn zoon, leef bij, uit en naar het Woord. Biddend. Wat er staat is voor geen andere of tweeërlei uitleg vatbaar. Gaat het om de eerste hoofdstukken van Genesis, dan zijn de gedachten en stellingen toegenomen. Maar het eindigt niet met Genesis 3. Wat we in de Heilige Schrift lezen van de komst en de wederkomst van de Heere Jezus roept ook heel wat vragen op. En in de diensten toch de apostolische geloofsbelijdenis uitspreken. Men doet zich voor als gereformeerd, maar men is het niet. Wie nu voor 100% de Bijbel ziet als van God gegeven mag geloven en troost putten uit Gods waarheid. Ook bij het gebeuren in de eindtijd, levend naar de grote dag toe. Moed scheppend uit de beloften van de Heere die bijzonder spreken in de eindtijd. Daar behoren de Oud-Testamentische getuigenissen ook bij. We kunnen ze lezen. Geloofsperspectief spreekt ook in diverse profetieën. En wat kunnen we niet zingen. We mogen aan Jezus' woorden niet voorbijgaan. En waartoe heeft

Paulus' getuigenis

de God aller genade Saulus van Tarsen geleid. Welk een heilsgetuigenissen lezen we van hem. Denk aan 1 Korinthe 15. Welk een opstandingsjubel. Een geloofszekerheid omtrent de toekomst. Als we even de cel te Rome ingaan: welk een genadevolle geloofswerkelijkheden worden daar beleden. Ik word nu tot een drankoffer geofferd. Zo Paulus in het leven was, zo wil hij ook in het sterven zijn: zichzelf offeren in en voor de dienst van het Evangelie van God in Christus en zo tot heil en zaligheid van zondaren. Paulus ziet dat de ankers van zijn levensschip gelicht zullen worden. Zijn schip ligt op stoom. De laatste reis wacht. Timotheüs staat nog op de kade van het leven. Paulus weet dat hij afgelost wordt van zijn post en toch wil hij blijven werken voor de dienst hem door de Heere opgelegd. Paulus overdenkt het gebeuren op zijn wegen en hij overdenkt zijn omstandigheden. Hoe hij alles verwerkte. In de brief aan Timotheüs wijst hij erop, en zo wijst hij ook u en mij erop. 'Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden.' 2 Tim. 4:7. Dit belijden dienen we goed te lezen. Dit belijden is wars van eigen roem. We kunnen weten dat Paulus niet voor de goede strijd gestreden heeft. Juist het tegendeel. Strijdlust was hem eigen. Een vreselijke strijd bezield hem. Was hem eigen. Algeheel zette hij zich in om de Naam, de leer en zo de gemeente van Jezus Christus van de aarde te verwijderen. Welk een blijdschap vervulde hem toen de stenen op Stefanus neerkwamen en hij Stefanus bloedend zag sterven. Maar we weten het: het strijden tegen werd veranderd in het strijden voor. Niet met de bezieling van een Jehu, maar vervuld met en gedreven door de liefde van Christus. Die werkelijkheid, die Goddelijke wil zou vandaag moeten spreken en het gebed om in onze tijd zo gezamenlijk te staan. In kerk en wereld. Hoe wordt er gedacht en gesproken over Genesis 1-3.

Er wordt anders gedacht over de ambten en ethische zaken worden aangepast. Het lijkt op de midden- orthodoxie. Postmodernisme. De moderne tijdgeest waait in kerken. Jezus, de Koning van de Kerk, wijst op de eindtijd waarin we leven en vraagt een leven, een levenshouding naar Zijn Woorden. Kan Hij de woorden nog spreken: Gij hebt Mijn Woord bewaard en Mijn Naam niet verloochend. Openb. 3:8. Laat de periode van niet kunnen vergaderen een tijd van bezinning zijn. De strijd des geloofs, de strijd om en met het Woord vraagt om soldaten als Paulus. Strijden met de wapens der gerechtigheid. Strijden zoals de Catechismus aangeeft tegen de duivel, de wereld en eigen vlees. Strijden tegen de dwalingen die ook in de eindtijd met de Bijbel in de hand hun werk doen. Strijd behoort tot het levenskenmerk van een christen. We mogen niet voorbijzien, nog minder laten liggen of nalaten erop te wijzen wat voor onszelf en voor kinderen of kleinkinderen is gebeden in het uur van de doop. We kunnen het nalezen. Het aanspreken van 's Heeren heilige Naam en de dankzegging. Heerlijk is het slot. Om onder onze enige Leraar, Koning en Hogepriester Jezus Christus te leven en vromelijk tegen de zonde, de duivel en zijn ganse rijk te strijden en te mogen overwinnen om U en Uw Zoon Jezus Christus mitsgaders de Heilige Geest, de enige waarachtige God, eeuwig te loven en te prijzen. Amen. Naast de Bijbel heeft de Heere rijke erfstukken gegeven. Erfgetuigenissen geput uit het Woord. Geschreven naar het Woord. Ook voor onze tijd die vol onzekerheid is. Laten we betrachten en niet nalaten 2 Petrus 1:19. De Heere schenke ook nu de juiste geloofshouding met verwachting.

Ds. M.C. Tanis

Het Hoge priesterlijk gebed-7

Christus heiligt Zich

Er staat in Joh. 17:19a 'En Ik heilig Mijzelf voor hen.' Waar komt de heiligheid van Gods kinderen vandaan? Niet uit de mens of uit zijn werken of uit het houden van Gods wet. Niemand kan immers de Wet van God houden. Luther schrijft dat Gods kinderen door het Woord ofwel de prediking heilig worden. "Het Woord, ofwel de prediking waardoor zij heilig worden, is dit, dat Ik Mij voor hen heilig." De offers die in de tabernakel gebracht werden worden heilig genoemd. De mensen die deze offers brachten werden heiligen genoemd. Maar dit was alleen een uitwendige heiligheid. Maar Gods kinderen moeten in het bezit zijn het offer van Christus waardoor zij in waarheid heilig worden en dat kan alleen Christus Zich voor hen heiligt. Christus was al heilig in de moederschoot. Met het woord heiligen bedoelt Christus dat Hij als priester doet Zichzelf offert tot een heilig offer voor Gods kinderen. Hij brengt het offer van Zijn leven om Gods kinderen heilig te maken. Christus is hun Priester en heeft Zich voor hen geofferd aan het kruis. "En dat hij nu voor ons bij de Vader tussenbeide treedt, opdat wij verzoend en heilig mogen zijn door het offer dat door Hem gebracht is."

Heiligheid van christenen

Er staat in vs. 19b 'opdat ook zij geheilgd mogen zijn in waarheid.' Het is de mens eigen zichzelf heilig te maken. Maar alleen het bloed van Christus heiligt en niet de werken van de mens. Heiligheid kan niet door de mens verdiend worden, al zou je alle monniksorden bij elkaar nemen en alle heilige vaders erbij. Zelfs de allerbeste werken zijn onheilig en vervloekt. Alleen de heiligheid van Christus geldt voor God. Het heiligste leven wordt geleid door hen die geloven dat alleen Christus hun heiligheid is. Heiligen zijn zij die Gods Woord horen en aannemen en voor dat Woord uitkomen. Het Woord draagt vrucht in hun leven. Is het niet hoogmoedig wanneer arme zondaren zich heilig noemen? Ware heiligen blijven hun leven lang grote zondaren die dagelijks om schuldvergeving moeten bidden. Gods kinderen zijn niet heilig door iets van zichzelf, maar alleen door de heiligheid van Christus.

Het gebed van Christus

We lezen in vs. 20 'En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen, die door hun woord in Mij geloven zullen.' Christus heeft niet alleen voor Zijn discipelen gebeden, maar ook voor hen die door de prediking van het Woord in Hem zouden geloven. Christus bidt voor de ware christenen tot aan de jongste dag. Dat gebed heeft op heel de wereld zijn uitwerking. Christus heeft voor Joden en heidenen gebeden. "Waarlijk, voor ons, heidenen, is er in heel

de Schrift geen troostvoller tekst dan deze." Door de prediking van de apostelen zullen er velen tot geloof gebracht worden. In de tijd van Luther waren er mensen die het uiterlijke Woord verachtten. Zij zeiden dat de Geest het moet doen. "Uitwendige zaken, zoals de sacramenten en zoals de prediking, zouden volgens hen voor het geloof des harten van geen enkel nut zijn; de innerlijke mens zou moeten wachten op het innerlijke Woord." Luther stelt terecht dat de tekst 'die door hun Woord in Mij geloven zullen' wel andere dingen spreekt. Het Woord horen en geloven met het hart behoren bijeen. Het geloof is niet een zaak van het lichaam maar van het hart. Het Woord is bestemd voor het hart, voor de innerlijke mens. Tegelijk is het wel zo dat niet allen die het Woord horen tot geloof komen. Luther concludeert: "Het Woord Gods is nuttig en nodig, niet alleen voor het oor, maar ook voor het hart en voor de innerlijke mens. Dat sommigen het Woord wel horen, maar niet geloven, dat doet aan deze zaak niets af; het Woord is en blijft hetzelfde. Het blijft toch waar dat het een middel is waardoor er geloof in het hart komt; en het blijft toch waar dat niemand zonder dat Woord geloven kan." We willen daar deze vraag aan verbinden: Wat heeft het Woord uitgewerkt in uw leven?

Eenheid

Er staat in vs. 21 'Opdat zij allen één zijn, gelijk Gij Vader. In Mij, en ik in U, dat ook zij in Ons één zijn, opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.' Al Gods kinderen vormen één geheel, één lichaam. Is er iets heerlijkers dan te behoren tot dat ene lichaam? Zoals de Vader en de Zoon één zijn, zo zijn Gods kinderen één in Hen. Zij vormen een eenheid met de Vader en de Zoon. Het is wel zo dat de eenheid tussen de Vader en de Zoon veel hoger en onbegrijpelijker is dan de eenheid tussen Gods kinderen. Wanneer de duivel een zwak lid van de christenheid aanvalt, is dat eigenlijk een aanval op de gehele christenheid, ten diepste valt de duivel dan Christus en de Vader in Gods kind aan. Wat men een christen aandoet, doet men eigenlijk God Zelf aan. Denk aan Matth. 25:40 en 45 'Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan.'

Ds. A. van Heteren

HET VOORSPEL

In de GKV is de kerkelijke weg rond de vrouw in het ambt tot een einde gekomen. Er waren meerdere revisie-verzoeken binnengekomen, maar de Synode nam unaniem het besluit deze verzoeken te verwerpen.

Ik vestig uw aandacht hierop om meerdere redenen. Allereerst omdat onze kerken zich in een dergelijk proces bevinden; en verder om na te gaan hoe een dergelijk besluit met redenen omkleed wordt. Ik begin met het laatste. Mijn eerste reactie was die van verbijstering. Dat zit vooral in het feit dat men unaniem hiertoe kon komen. Er is voor de bezwaarden dus wel geen enkele hoop meer. Een kerk, ooit zo strikt in beginsel en hoogkerkelijk denken, is nu tot het absolute tegendeel vervallen. Hoe snel kan het gaan! En dan te bedenken dat een groot deel van onze kerken geen problemen ziet in vereniging met deze kerken. Het verslag in de pers nam opluchting waar bij de Synodeleden. Deze zou leven bij de bezwaarden, nu blijkt dat zij er ook mogen zijn: "Commissielid ds. Pier Poortinga (Zeewolde) zei dat een aantal kerkenraden het als een „opluchting” beschouwde dat beide wegen in het interpreteren van de Schrift mogelijk zijn". Een broeder onder ons achtte het een voorrecht dat dit besluit nu, kort voor onze eigen Synodevergadering, genomen is. Hij bedoelde dat het voor ons een waarschuwing inhoudt. Een terechte opmerking. Elke automobilist kent het: er gebeurt een ongeluk met grote ravage. Je rijdt erlangs en komt onder de indruk van de brokstukken. Iedereen rijdt daarna even wat ingetogener. Maar dat duurt meestal niet lang. Zo zien wij dus dat op de kerkelijke snelweg ook een ongeluk plaats vindt. Zo mogen we dat toch noemen. Gaan we wat langzamer rijden? Vanwege de schrik dat het zo maar ook ons kan overkomen. Naar de mens gesproken zal dit ook ooit ons kunnen overkomen. Wat gebeurt in de GKV, leeft ook onder ons. Dat geldt voor ons allen. Natuurlijk allereerst voor die gemeenten (en dat zijn er heel veel), die zich verwant weten met de GKV alsook met dit besluit. Het schuurt toch dat een Synodelid opmerkte dat hem de ogen opengingen door het lezen van een boek uit onze kring. Dat heeft meerderen met mij geschokt. Ik citeer: "De vraag is echter: Is de Bijbel een boek dat je wilt begrijpen en uitleggen, óf een boek dat je aanspreekt, iets tegen je zegt waar je niet omheen kunt?" De man zal het wel helemaal verkeerd begrepen hebben; want deze zinssnede lijkt toch hoop ik een misvatting te zijn? Maar ga er even van uit: de Bijbel wil natuurlijk iets tegen ons zeggen. Wat zegt de Bijbel dan concreet tegen me in de zwijgtteksten, of in Gods openbaring in Genesis 1? Zijn het juist niet de rationalisten en de

"uitleggers", die de zaken omdraaien?

Ons en velen met ons overvalt een gevoel van totale vervreemding. Wij begrijpen niet dat er "nee" staat, terwijl je "ja" leest. Als een arts zegt dat ik niet meer beter kan worden, en ik leef door met de gedachte dat ik gezond ben.... Niemand zal het zo stellen. In de kerk doen we dat echter wel.

Maar, daar rijden ook Panders (om dat dan zo maar eens te noemen) langs die fatale plek. Ook zij, wij dus, moeten schrikken. Want ook wij ontwikkelen. Deze berichten doen wat met u en mij. We gaan er al wat aan wennen. We schuiven ook wat mee. Kunt u zich voorstellen dat u ook zover zult komen dat u de Schrift zo gaat lezen? De ootmoed doet ons verstaan: Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle. Ook wij hebben een bril op. Ook wij verstaan soms de dingen helemaal verkeerd. Wij worstelen met dezelfde vragen, ook al geven wij niet dezelfde antwoorden. Zijn wij uitnemender? Ook die schrik moeten wij wel voelen. Er waren twee leden ter Synode die nu voor stemden, terwijl zij tevoren tegenstanders waren. Zo suggestief waaien hier de winden. We kijken dus niet op anderen neer!

Ik was persoonlijk ook onthutst over de argumentatie naar de bezwaarden toe. De kop in de krant werkte hieraan mee. Vrijgemaakten willen "integer" met de Bijbel omgaan. Natuurlijk erkennen we dat. Daar mogen we niet aan twifelen. Maar in de diepere lagen zijn we niet zo integer. Zo'n opmerking wordt gedaan om vertrouwen te wekken. Zulke "meevallers" stonden er nog meer te lezen. Tegenstanders moeten zich niet minder voelen als de voorstanders. "Ga samen verder". Dat is een gedachte die ook onder ons leeft. Verscheidenheid is een zegen, werd gezegd. Een stapje verder en we zeggen dat iedereen op zijn eigen manier zalig kan worden. Ter Synode werd gepleit voor volstrekte gelijkwaardigheid. Verder heeft men er alle tijd voor genomen. De tijd echter werkt altijd in het voordeel van de dwaling, vanwege gewenning. Het "overkoepelend verhaal" werd vooral beklemtoond. Dat relativeert zwijgtteksten. Zo hoorde ik vanuit Duitsland de volgende gedachte verdedigen: De Bijbel spreekt overal van liefde: dan kan God toch niet tegen zijn op liefde tussen mensen van hetzelfde geslacht? Een volgende uitspraak: "Vrouwen mogen, niet behoren in het ambt". Maar hoe gaat dat werken in verhitte discussies, die vaak in dergelijke twisten plaats vinden? Zo staan er meerdere zinnen in het verslag te lezen die getuigen van absolute misleiding. Is dit nu niet die geest der dwaling,

dat we de leugen gaan geloven? En nogmaals, ik denk dan niet alleen aan linkse ideeën; het leeft onderhuids eigenlijk overal, ook bij ons. Er wordt in het verslag ook melding gemaakt van uitspraken als: we hebben het licht gezien. Het is dan de vraag: welk licht hebben we gezien? Hebben we Hem gezien, Die Zich het licht der wereld noemt, Die getuigt heeft de Waarheid te zijn?

Hoe dan ook, we kunnen niet anders dan met ontzetting kennisnemen van deze besluiten.

Laat ik ten overvloede nog kort memoreren waar deze trein ontspoord. In de eerste plaats verdraaien we de taal der Schrift: Gods Woord zegt: nee, maar wij verstaan dat als: ja. Ten tweede geeft de tijdgeest hier de doorslag. Gods Woord wordt aangepast aan de tijd; het zou juist andersom moeten. In de derde plaats is het Schriftgezag aan de orde: die ene uitgescheurde bladzijde (het zijn er inmiddels vele) maakt uiteindelijk alles los.

De andere vraag die ons bezig houdt, is deze: hoe zullen de CG kerken een uitweg zoeken in dezelfde problematiek? Meerderen hebben mij de afgelopen dagen benaderd met deze vraag. Wat zullen we deze maand gaan zien?

Ik noem enkele mogelijkheden: Kan het gebeuren dat onze kerken een Schriftuurlijk besluit nemen, over de volle breedte van onze gemeenten? U houdt dat voor onmogelijk? Toch is het dat niet. Ik noem een sleutelwoord uit de Bijbel. Als die sleutel gehanteerd wordt, zou dat wonder plaats vinden. Die sleutel heet: bekering. Dat is toch een Bijbels gedachtengoed? Ook kerken moeten in hun structuren bekeerd worden. Ezra zat verbaasd neer vanwege de zonde van de gemengde huwelijken. Toen er bekering kwam (het werd hoop genoemd) werd er gesaneerd. Dat zou, mutatis mutandis, ook nu kunnen. Terugkomen op eerdere plannen. Die bekering is nodig voor hen die de band bewaren alsook voor hen die het pand bewaren.

Een andere mogelijkheid is: toelating van de vrouw tot de ambten. Dat lijkt en is momenteel ook zeker een onmogelijke optie. We moeten dit toch wel in gedachten houden, om ervoor op onze hoede te zijn. Want er is geen enkele garantie dat dit op termijn niet gebeurt. De voortekenen daarvan zijn al te duidelijk aanwezig.

Het kan ook zijn dat deze beslissing verschoven wordt naar de toekomst. Men kan zich afvragen of we in deze dagen van bedreiging en gevaar (covid-19) ons met binnenkerkelijke verschillen moeten bezighouden. Deze gevoelens worden versterkt voor diegenen die menen dat het om middelmatige verschillen gaat. Men zal tegenwerpen dat het een kerk onwaardig is om in dagen als deze zich bezig te houden met twistpunten. Die gedachte spreekt aan. Laat dus dit punt varen en schrap alles wat verontrusting brengt. Dus geen stukken en instructies meer over vrouw en ambt en

homoseksualiteit, etc. Dan zijn de tijden te ernstig om zulke problemen op te roepen. Terugkeren op alle schreden die gezet werden.

Een andere mogelijkheid lijkt me zeer reëel. De GS houdt voet bij stuk en handhaaft de eerder genomen besluitvorming. Maar desondanks kunnen er steeds meer gemeenten zijn die de weg van kerkelijke ongehoorzaamheid gaan. Er zijn helaas al voorbeelden van. In een dergelijke ontwikkeling is de kerk de facto gespleten en gescheurd. Het is te vrezen dat velen hier een status quo zien.

We leven immers in een gebroken wereld. Maar ongehoorzaamheid vraagt om kerkelijke tucht. Dat is dan de aangewezen weg.

Zou dat achterwege blijven of verdwijnen in allerlei mistige discussies over de wettigheid van tucht, dan is de kerk niet consequent. Dan moeten we de geschiedenis herschrijven, zoals momenteel in het land gewoonte wordt. Anders denken over 1834 en 1892. Houden we deze jaartallen in ere, dan vullen we de reeks aan met 2020. Er zijn echt wegen en kerken, waar we terecht zouden kunnen. Dan geen nieuwe kerk stichten, maar werken aan de totstandkoming van meer oprechte kerkelijke eenheid. Het woord is aan de GS; daarna aan ons, aan u en mij. Ik spreek mij daarover hier niet uit. Dat zou onwenselijk zijn, zowel tegenover de Synodeleden alsook tegen medebroeders, met wie we samen ons te beraden hebben. Wel dit klemmende advies: Houdt elkaar vast! Ook als bezwaarden. Ik spreek op deze plaats ook ons hartelijke meelevens uit met de bezwaarde en teleurgestelde broeders, die revisieverzoeken indienden. Zij staan voor een moeilijke afweging. Ik hoop dat we elkaar tot steun mogen zijn. Verdeeldheid brengt ook weer eenheid, gevoelens van verbondenheid. Daar willen we graag uiting aan geven. We reiken hen de hand. We volgen biddend hun beraad. De Heere moge hen de weg wijzen uit deze impasse. Zo blijft het gebed over: opdat zij allen een zijn. Dat is het gebed van Christus en dat gebed wordt altijd verhoord! Ook nu!

Ds. P. Roos

Van D.V. dinsdag 29 september tot en met vrijdag 2 oktober a.s. zal de synode van onze kerken opnieuw bijeenkomen. Langere tijd was dat vanwege alle beperkingen rond het coronavirus niet mogelijk. Naar het zich laat aanzien, is dat nu dus weer mogelijk. Naar ons besef staan de synode en onze kerken voor een beslissende fase. Hoe zal het gaan rondom de verwachte besluitvorming rond de vrouwelijke ambtsdragers? Langs deze weg roepen wij gemeenten en leden op tot gebed voor onze synode. Moge de Heere het moderamen en de afgevaardigden wijsheid geven om die besluiten te nemen die in overeenstemming zijn met Gods Woord.

Irenaeus - Bijbels theoloog uit de Vroege Kerk (3)

Gnostiek

De vorige keer hebben we gehoord, dat de kerkvader Irenaeus van Lyon (ca. 135-200) zijn theologie heeft ontwikkeld in strijd met de ketterij van Marcion. Behalve die ketterij is er echter nog een andere dwaling geweest waartegen Irenaeus schrijft: de gnostiek.

Net als Marcion gaat ook de gnostiek uit van een tegenstelling tussen de Schepper en de Verlosser. De gnostiek is echter een veel subtielere dwaling. Waar Marcion op een grove wijze de schaar zette in de Bijbel, en net zo lang knipte totdat alles wat hem niet welgevallig was, uit de Bijbel was verdwenen, kiezen de gnostici voor een andere benadering: die van een andere interpretatie van Gods Woord. Ze leggen de Bijbel uit in het licht van hun eigen denkbbeelden. Als ze vandaag geleefd zouden hebben, zouden de gnostici gezegd hebben: We hebben zo onze eigen hermeneutiek. Dat de Bijbeluitleg van de gnostici haaks staat op wat 'altijd en overal' in de christelijke kerk geleerd is (iets wat Irenaeus tegen hen aanvoert, zoals we nog hopen te zien), lijkt hen niet te deren. Een glibberige dwaling, waar men maar moeilijk vat op kreeg, maar die juist daarom zo levensgevaarlijk is. Daar hebt u de gnostiek.

Actueel

De benadering van de gnostici is overigens griezelig actueel. Nee, niet zozeer inhoudelijk. Al heeft de gnostiek ook inhoudelijk altijd haar aanhangers gehouden. Maar wel wat de methode betreft. Zien we vandaag in kerkelijk Nederland ook niet, hoe allerlei onbijbelse denkbbeelden meer en meer terrein winnen? En hoe krijgen die denkbbeelden voet aan de grond? Nee, er zal in onze tijd geen dwaalgeest zijn, die zegt dat hij stukken uit de Bijbel wil schrappen. Maar de Bijbel moet anders geïnterpreteerd worden. Waarbij de band met de kerk der eeuwen wordt doorgesneden. Denkt u maar aan de kwestie van de vrouw

in het ambt. Denkt u maar aan de ethiek rond homoseksualiteit.

Het lijkt zo bescheiden, als theologen zeggen, dat ze ook het niet zo weten, en dat we het allemaal door onze eigen bril zien. Maar wat ze er vooral mee willen zeggen, is dat men het vroeger niet goed wist. Dat onze vaders het niet wisten. Het is treurige hoogmoed als de band met de kerk der eeuwen en de erfenis van onze vaders zo in de praktijk wordt doorgesneden. Het is treurige hoogmoed als afbrokkelende kerken in een door en door geseculariseerd land als Nederland op een synode vaststellen, dat de Bijbel toch niet zo duidelijk is over de schepping of over de vrouw in het ambt of over homoseksualiteit. Terwijl de kerk der eeuwen en ook de reformatorische kerken van buiten onze landsgrenzen er buitengewoon duidelijk over hebben gesproken.

De vraag is intussen wel: Zien we die gevaren? Niet alleen in een excessieve vorm, maar ook in het beginstadium? Speciaal is dat een vraag voor ambtsdragers. Zijn we wachtters op Sions muren?

Ons lichaam

Terug naar de gnostiek. Wat is inhoudelijk kenmerkend voor deze dwaling? De gnostici bieden een heel eigen antwoord op de vraag, waar wij vandaan komen en waarheen we onderweg zijn. Die twee vragen zijn overigens voor de gnostiek buitengewoon belangrijk. Kort en goed komt het er op neer, dat de ziel van de mens gevangen zit in het lichaam en in deze stoffelijke wereld. Die stoffelijke wereld is het gevolg van een val van één van de goddelijke wezens. Verlossing bestaat nu hierin, dat een mens hogere kennis (in het Grieks 'gnosis'; hier komt het woord gnostiek vandaan) krijgt van zijn afkomst en van de hogere wereld van het licht. Door die kennis wordt de ziel bevrijd van het lichaam. Als het op u allemaal wat zweverig overkomt, is dat niet vreemd: de dwaling van de gnos-

tiek is zweverig.

Wat u vooral ziet bij de gnostici, is dat ze negatief staan tegenover de aardse werkelijkheid van deze wereld en tegenover het menselijk lichaam. In de praktijk kan dat zich op twee manieren uiten: Of men kiest ervoor om het lichaam te knechten, eronder te krijgen door strenge ascese: het zich onthouden van wat luxer eten en van seksualiteit. Of men staat totaal onverschillig tegenover het lichaam; het maakt niet uit wat je daarmee doet, en hoe je daarmee zondigt.

Nieuwe Testament

De dwaling van de gnostiek komt u overigens ook al tegen in verschillende nieuw-testamentische gemeenten. De apostelen Paulus en Johannes waarschuwen in hun brieven, ook in de brieven van Openbaring 2-3, al tegen hun opvattingen. In dat verband komt ook nog een andere trek van de gnostiek aan het licht. De gnostici ontkennen namelijk ook dat Christus waarachtig Mens geworden is of, zoals Johannes het schrijft, 'in het vlees gekomen is'. En ze ontkennen evenzeer dat Christus lichamelijk uit de doden is opgestaan. Leest u tegen deze achtergrond 1 Korinthe 15 nog eens.

Tegen dit soort dwalingen heeft Irenaeus dus de pen opgenomen. Maar daarover Deo volente de volgende keer meer.

Ds. A.J.T. Ruis

De woestijnreis

De vorige keer beloofde ik een paar vragen in een keer te beantwoorden, omdat die alle gaan over de woestijnreis, behalve de eerste die gaat over de tijd kort voordat het volk Israel uit Egypte werd verlost.

De farao nam harde maatregelen om de groei van het volk Israel tegen te gaan. Een vreemd gedrag want Israel was een slavenvolk en je zou toch zeggen, hoe meer slaven hoe liever. Maar hij nam harde maatregelen. Hij ging Israel verdrukken. De vroedvrouwen kregen de opdracht de pas geboren jongetjes te doden. En tenslotte werd bevel gegeven de jongetjes na hun geboorte zo spoedig mogelijk te verdrinken. Deze maatregelen waren alle wanhoopsdaden, want het volk bleef maar groeien. Farao besepte niet dat hij, net als Bileam later, het volk Israel niet vloeken kon, omdat het een gezegend volk was. Het lag onder een rijke belofte, aan de aartsvaders gegeven: uw nageslacht zal talrijk zijn als de sterren en als het zand dat aan de oever van de zee is. Die belofte was God aan het vervullen, zoals Hij dat doet met al Zijn beloften, ondanks het woeden van de vijand. En ondanks de schuld van het volk.

Zoals de vroedvrouwen in het geloof de wrede farao trotseerden en om de tuin leidden in die heilige strijd -de strijd tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad- zo zal het volk ook het bevel om de kinderen te verdrinken getrotseerd hebben. Dat zal ongetwijfeld gevolgen hebben gehad en tot ongelukken en straffen hebben geleid en wellicht de dood van onschuldige kinderen, zoals later in Bethlehem zou gebeuren onder Herodes' tirannie, maar we moeten vast houden aan de gedachte dat de Heere er voor zorgde dat het volk niet uitgeroeid werd. Hij zorgde soms voor wonderlijke uitkomst, zoals Jochebed met Mozes ondervond.

Al werd de druk opgevoerd, toen de nood het hoogst was, was de redding nabij. Farao en zijn volk leden door Gods straffende hand grote verliezen. Dus toen het volk uit Egypte vertrok, de vrijheid tegemoet, bedroeg het mannelijke voetvolk alleen al 600.000 personen. De (vruchtbare) vrouwen en de kinderen, meisjes en jongetjes niet meegerekend, en dan had je de stam van Levi nog, Numeri 1:46. De hemel spot met het woeden van de vijand.

Zo wonderlijk als de uittocht uit Egypte was, zo wonderlijk zou de intocht in het beloofde land zijn. Maar de doortocht door de woestijn was niet minder een wonder, een groot wonder van de God van Israel. We krijgen gauw een verkeerd beeld van de woestijnreis, alsof het een dagelijkse kwelling was onder een brandende zon in een levensgrote zandwoestijn, met een moedeloos voortsjokkend volk, dreinende kinderen, met levensgrote gevaren als schorpioenen en giftige slangen, een land waar je van dorst omkwam en onvoldoende voedsel was. Natuurlijk waren er tegenheden, maar de doornen en distelen horen bij ons gevallen bestaan. Er waren ook beproevingen, maar die horen ook bij een leven onder Gods leiding. En er waren inderdaad ook vurige slangen, maar dat waren welverdiende straffen. Daar vroeg het volk toch om? God is altijd rechtvaardig. En de reis heeft lang geduurd. Maar waar lag de oorzaak? En waar-

om hebben velen het beloofde land nooit bereikt? Dat was toch vanwege het ongelooft? Zo was het toen en zo is het nu nog.

De bijbel legt juist de nadruk op Gods dagelijkse en trouwe Vaderlijke zorg. Hij leidde hen als een kudde door de hand van Mozes en Aaron, Psalm 77:21. De hitte van een brandende zon werd getemperd door de wolkkolom en in de koude nachten was er licht en warmte door de vuurkolom. Amalek werd overwonnen. Er was voor al die mensen, ja, tel ze nog maar eens, water en brood. We moeten ons niet blindstaren op de klachten van het volk, toen ze mopperden dat er geen water was, hun ongelooft was wel heel groot. Daar klaagde God over. En nog: Doe uw mond wijd open en Ik zal die mond vullen, Psalm 81. Dat sprak God, maar moest daarop klagen: Maar Mijn volk wou niet, naar Mijn stemme horen. Israel verliet, Mij en Mijn geboden, enz. En elke dag was er vers brood, manna, dat uit de hemel kwam. Ja, waar komen de zegeningen zoals brood en water anders vandaan? En (daar is ook een vraag over) God zorgde voor alles, dus ook voor middelen om het mannameel op een vuurtje te bakken. Heeft Hij ooit half werk gedaan? Het vlees kwam er zomaar aanvliegen. Het is waar, dat er ook wel gestikt zijn in het vlees. Maar dat kwam omdat men in hun gulzigheid vergat te bidden: Heere, zeg deze spijs, amen. Ze werden dagelijks begenadigd. Ja het was genadebrood, wonderbrood, als teken van het levende Brood dat uit de hemel zou neerdalen op de aarde, Joh. 6:51. God deed "duizend wonderheen". Mozes herinnert het volk er steeds aan: Uw kleding is aan u niet veranderd, en uw voet niet gezwollen, 40 jaren lang, Deut. 8:4. Mozes en Aaron waren op 120-jarige leeftijd nog even sterk als toen ze jong waren. En Mozes' ogen mankeerden niets, ook niet als een hoogbejaarde man. Het heeft hun aan niets ontbroken dan dankbaarheid, ootmoed en verwondering. En daar brengt de Heere je wel. Hier in beginsel en straks voor eeuwig. Want de woestijnreis is een bewijs van Gods verbondstrouw, Die Zijn volk niet laat omkomen, in dure tijd en hongersnood ook niet. Mooi beeld toch, ook voor de woestijnreizigers van vandaag. Wie tot Gods pelgrims behoort, zal Gods trouw en genade leren kennen. Tegen al onze ondank en rechthebbendheid en murmuringen in. Gods volk komt aan in het beloofde land. Om Christus' wil, Die een echte woestijnreis door dit leven heeft gemaakt en de toorn van God over de zonde heeft gedragen. En weggedragen. En dat is het grootste wonder. Die gunst heeft God Zijn volk bewezen, opdat het altijd Hem zou vrezen.

Ds. K. Hoefnagel

Puriteinse emigranten (3)

Massachusetts

In feite is de tocht van de Mayflower en de stichting van Plymouth Colony slechts een voorbode van grotere dingen. In de jaren na 1620 nemen de vervolgingen van de puriteinen in Engeland toe. Dat is een belangrijke reden waarom vanaf 1530 duizenden van hen naar Nieuw-Engeland vertrekken. Zij zijn beter voorbereid en georganiseerd dan de Pilgrim Fathers en stichten aan de Massachusetts Baai een kolonie die geheel op puriteinse leest is geschoeid. Ook deze puriteinen zijn voor het merendeel congregationalisten. Alleen hebben zij zich niet afgescheiden van de Anglicaanse 'moederkerk'. In naam blijven ze haar trouw, maar ondertussen gaan zij in Nieuw-Engeland wel eigen wegen...

John Winthrop

In 1630 vertrekt John Winthrop (1588-1649) met een grote groep emigranten uit Engeland. Hij is benoemd tot gouverneur van de nieuwe kolonie aan de Massachusetts Baai. Voor zijn vertrek houdt hij een soort 'lekenpreek' voor de emigranten die met hem meereizen naar Nieuw-Engeland. Het thema is: 'Een toonbeeld van christelijke liefde' (*A Model of Christian Charity*). Eigenlijk gaat het hier om een programma voor een nieuwe samenleving in de kolonie. Wat daarbij opvalt, is dat de grenzen tussen kerk en maatschappij verbleken. Winthrop ontwikkelt namelijk een theocratisch ideaal dat heel het leven omvat. Zo zegt hij: 'Wij belijden dat wij lidmaten van Christus zijn'. Hoewel we afkomstig zijn uit verschillende streken en tot verschillende standen behoren, 'moeten wij het ervoor houden dat wij innig aan elkaar verbonden zijn door deze band van liefde'. Ons eerste doel is een nieuwe woonplaats te zoeken onder een passende vorm van zowel burgerlijk als kerkelijk bestuur'. Daarom moet 'de zorg voor het algemeen belang de voorrang hebben boven alle privé belangen (...) Hierbij is het de bedoeling om onze levensomstandigheden te verbeteren om de Heere beter te kunnen dienen (...) zodat wijzelf en ons nageslacht bewaard blijven voor de algemene verdorvenheid van deze boze wereld'.

De stad op de berg

Uit deze 'preek' wordt duidelijk dat Winthrop zich laat leiden door principes die aan de Bergrede zijn ontleend en die hij vervolgens vanuit de oudtestamentische gedachte van het verbond invult. Van de emigranten wordt net als van het oude Israël gevraagd om van harte in te stemmen met het verbond van God en daarbij te blijven (Vgl. Deut. 30:11vv.). De laatste zinnen van de 'preek' van Winthrop luiden namelijk: 'Nu, de enige manier om schipbreuk te voorkomen en voor ons nageslacht te zorgen is dat we de raad van Micha opvolgen, namelijk "recht te doen, barmhertigheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met onze God" (Vgl. Micha 6:8). Om dat te bereiken moeten we ons tot deze taak verenigen als één man. (...) Zo zullen we de eenheid van de Geest bewaren door de band van de

vrede (vgl. Ef. 4:3). De Heere zal onze God zijn en zal Zich erin verheugen om onder ons te wonen als Zijn volk. (...) We zullen ervaren dat de God van Israël onder ons is, (...) wanneer Hij ons tot lof en heerlijkheid zal maken. Het gevolg zal zijn dat de mensen van toekomstige kolonies zullen zeggen: "De Heere make deze als die van NIEUW ENGELAND". Want we moeten bedenken dat wij "als een stad op een berg zullen zijn" (vgl. Matth. 5:14). De ogen van alle mensen zijn op ons gericht. Wanneer we bedrieglijk met onze God zullen handelen in dit werk dat we op ons genomen hebben en Hem zo reden geven om Zijn hulp van dit moment in te trekken, zullen we een aanfluiting en een spotrede worden voor de hele wereld. (...) Daarom, laten wij het leven kiezen, opdat wij en onze kinderen zouden leven door Zijn stem te gehoorzamen en door Hem aan te hangen, want Hij is ons leven en onze voorspoed' (vgl. Deut. 30:19,20).

Kiesrecht en wetgeving

Dit uitgangspunt heeft een aantal belangrijke gevolgen. Zo wordt al spoedig besloten dat alleen belijdende (mans)lidmaten van congregationalistische gemeenten actief én passief stemrecht hebben in de kolonie. Maar de maatstaven voor kerkelijk lidmaatschap in Massachusetts zijn hoog. Ieder die lid wil worden moet in een openbare bijeenkomst van de gemeente getuigenis kunnen geven van het genadewerk van God in zijn of haar leven. En als de leden van de gemeente overwegende bezwaren hebben, wordt zo iemand niet toegelaten. Het gevolg hiervan is dat slechts een betrekkelijk gering aantal mensen in de kolonie stemrecht bezit. Bovendien wordt de burgerlijke wetgeving sterk bepaald door principes en voorschriften die aan de Bijbel zijn ontleend. Zo zijn overspel, het praktiseren van homoseksualiteit, vloeken en meened wanneer levens bedreigd worden vergrijpen waarop de doodstraf staat. In 1644 worden twee mensen die overspel gepleegd hebben inderdaad terecht gesteld. De zondagsheiliging staat in hoog aanzien en de overheid verplicht iedereen - ongeacht of men lid van de gemeente is of niet - om de kerkdiensten bij te wonen. Wie dat weigeren worden beboet. Al roepen deze strenge wetten wel verzet op, ze blijven tientallen jaren in de kolonie van kracht.

CGK ZENDT NIEUWE KRIJGSMACHTPREDIKANT UIT.

Ds. W. de Bruin heeft zondagmorgen 6 september – na ruim 4 jaar - afscheid genomen als gemeentepredikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Zutphen. Ds. De Bruin stond stil bij de woorden uit Johannes 13 vers 34: “Ik geef jullie een nieuw gebod: Heb elkaar lief.....”

Tevens werd hij door waarnemend hoofdkrijgsmachtpredikant ds. I.J. Smedema bevestigd als krijgsmachtpredikant aan de Dienst Protestantse Geestelijke Verzorging bij Defensie.

Ds. De Bruin werd namens het Deputaatschap Geestelijke Verzorging voor de Militairen toegesproken door dhr. E.E. van Meerendonk, namens de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt door ouderling D. Verbree en namens de eigen gemeente door ouderling K. van Helden.

Ds. De Bruin was eerder 6 jaar predikant in Purmerend en is per 1 september in dienst getreden en tewerkgesteld op de luchtmachtbasis in Leeuwarden.

ISRAËLFORUM

Het Deputaatschap voor Israël van de Gereformeerde Gemeenten organiseert D.V. 3 oktober een interessant forum over ‘Onze schuld aan Israël’.

Sprekers: Ds. A. Schot, voorzitter Deputaatschap voor Israël;

Ds. C.P. de Boer, predikant te Sliedrecht en lid van het deputaatschap Kerk en Israël van de Christelijk Gereformeerde Kerk;

Prof. dr. P.A. Siebesma, oudtestamenticus en voormalig hoofddocent CHE Ede;

L. van der Tang, IT-ondernemer en bestuurslid Steunfonds Israël Isaac da Costa.

Forumleider: J.J. de Jong, algemeen secretaris Deputaatschap voor Israël.

Locatie: Geref. Gem. te Tricht-Geldermalsen (Laan van Leeuwenstein 10).

De bijeenkomst is toegankelijk voor een beperkt aantal personen en aanmelden is noodzakelijk. Kijk voor meer informatie en voor aanmelden op israel-forum.nl
Van harte welkom!

Daarnaast kan de bijeenkomst via een livestream gevolgd worden op onze website dep-israel.nl

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. graag binnen donderdag 11 september 2020.

CBB

‘Bewaar het Pand’ is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Gezocht:

Van Ds. L.S. den Boer:
“De stations op de reis der bekeering”
Dhr. Van Zuijlen 06 22661995
vanzuijlen@kpnmail.nl

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 28,00,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 32,-per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

VAN STAVEREN

begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

BOEKBESPREKINGEN

Eva van der Groe, Oorlog, kerk en staat, gebonden, 272 blz., € 15, Landelijke Stichting ter bevordering van de Staatkundig Gereformeerde beginselen te Wijk en Aalburg, tel. 06-22626140 (b.g.g. 0416-693844), mail: inhetspoor@kliksafe.nl

Eva van der Groe, zuster van ds. Theodorus van der Groe, beschrijft in dit boek haar werkzaamheden met de gebeurtenissen tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748). Ook ons land raakte bij deze oorlog betrokken. Eva van der Groe bad voor land en volk. Een enkele zin (blz. 254) willen we aan u doorgeven: "O, die zonden hebben de Fransen zo machtig gemaakt en ons daarentegen zo hartbrekend, voor het oog van al de volken van Europa, vernederd dat het niet om uit te drukken is." De Heere liet Zich nog verbidden en ons land werd niet onder de voet gelopen door Frankrijk.

JOOP POLET
MKB-kredietcoach
schakel voor jouw onderneming

Financieel plan nodig?
Schakel je eigen **financiële coach** in!

Blijft jouw bedrijf draaien als jij ziek wordt?

Doe de gratis Risico Quick Scan!
Scan de QR-code of kijk op www.mkbcoachpolet.nl

Tel. 078-6920020

www.mkbcoachpolet.nl

Plantageweg 22 Alblasserdam

Begravenisonderneming de Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen*

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Waardenburg
0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Meliëste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

**Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.**

www.begravenisondernemingdejongh.nl

De Verrassing
Bungalowpark

**Al 60 jaar
verrassend op Texel!**

**Welkom
terug op
ons park!**

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.